

ONAANGENAME SMAAK VAN KUNSTHARS-PROTHESE

Collega K r a l te Leerdam schrijft ons:

Gaarne zou ik uw hulp, of die der Problemen-rubriek, willen inroepen voor een vraag waar ik geen antwoord op kan geven.

Begin van dit jaar vervaardigde ik een partiële plaatprothese voor de ontbrekende elementen in de bovenkaak uit kunsthars. De patiënt droeg tevoren een partiële prothese van rubber, die echter niet meer aan te stellen eisen voldeed. Na enige tijd kwam hij terug met klachten over een hinderlijk muffe smaak. Daar ik meende dat smaakloosheid een der voordelen van kunsthars is, weet ik deze klachten aan autosuggestie, niet voldoende reinhouden of mogelijke retentie van het polijstmiddel. Ik heb de patiënt dan ook verzocht nog enige tijd te willen volhouden en vooral goede zorg aan de reiniging te willen besteden. De klachten bleven echter en hij verzocht mij dringend de prothese weer uit rubber te vervaardigen, daar hem anders één van de genoegens des levens, n.l. smakelijk eten, bedorven werd. Ik heb zijn zin gedaan en de klachten zijn hiermede volkomen verdwenen.

Een tweede patiënt heeft soortgelijke klachten nadat ik voor hem twee stiftanden met kunstharsopbouw heb vervaardigd. Verder heb ik nog nooit van bezwaren van deze aard over kunsthars gehoord of er in de vakliteratuur van gelezen.

Is hieromtrent iets bekend?

Collega Ir. F. v a n D a a l e n antwoordt hierop als volgt:

Naar aanleiding van deze vraag is het jammer, dat geen mededeling is gedaan over het merk van de gebruikte kunsthars. Van de mij bekende goede kunstharssoorten acht ik geen enkele in staat, om tot zulke klachten aanleiding te geven. Ook zegt collega K. niet, of hijzelf iets bijzonders aan de geur der prothese heeft kunnen merken.

Wanneer een bekend fabrikaat als Kallodent of Stellan gebruikt is, dan moet de fout mijns inziens uitsluitend gezocht worden bij de verwerking; het is ongelooflijk, welke vrijheden technikers zich vaak veroorloven bij de verwerking van op zichzelf goede kunsthars!

Velen houden er n.l. een aparte methode van eigen inventie op na, om elke

goede kunsthars te verknoeien. Dat is dan hun „specialité de la maison”, waarop zij nog trots zijn óók!

Met de door de fabrikant gegeven verwerkingsvoorschriften wordt door zéér vele technikers om verschillende redenen de hand gelicht. Resultaat: de kunsthars deugt niet. Door gebrek aan voldoende kennis en inzicht in het wezen der kunstharsen zijn technikers wel de láátsten, om „verbeteringen” in de verwerkingsvoorschriften aan te brengen. Wát de betrokken techniker zich in het onderhavige geval met de gebruikte kunsthars veroorloofd heeft, is natuurlijk onmogelijk na te gaan. In elk geval vermoed ik een verkeerde behandeling vóór het persen en/of een verkeerde of onvoldoende polymerisatie ná het persen. De proef op de som lijkt mij dan ook het overmaken van de prothese, b.v. in Kallodent, door een ander, gunstig bekend staand laboratorium.

Tenslotte kan ook de smaak van de patiënt van invloed geweest zijn. Men kan zich voorstellen, dat deze aan de smaak van een jarenlang gedragen rubberprothese zó gewend is geraakt en er zich zó volkomen op ingesteld heeft, dat hij deze tenslotte voor normaal is gaan aanzien en zich aan die van een kunstharsprothese niet wil aanpassen, althans voorlopig niet. Wie lang in blauw licht heeft gestaard, ziet op een egaal witte muur gele vlekken.

Aan de andere kant herinner ik mij uit 1944 een, naar ik meen, uit België geïmporteerde kunsthars van orangerode kleur, die een naar mijn mening inderdaad afstotelijke geur bezat naar kattenuurine, doch door het toenmalige gebrek aan Paladon in Nederland vrij veel werd verwerkt. De naam van deze kunsthars wil mij niet meer te binnen schieten, doch het zou kunnen zijn, dat deze er in het geval van collega K. ook niet toe doet. De geur dezer kunsthars was zó typisch en opvallend, dat collega K. er in dit geval zeker over gerept zou hebben.